

Distriktssenteret
Skolegata 22
7713 STEINKJER

Deres ref

Vår ref

Dato

22/49-20

22. desember 2022

Tildelingsbrev 2023 - Distriktssenteret

1. Innledning

Kommunal- og distriktssdepartementet (KDD) viser til Stortingets behandling av Prop. 1 S (2022–2023) for Kommunal- og distriktsdepartementet, jf. Innst. 16 S (2022–2023) vedtatt 15. desember 2022.

Departementet gir i tildelingsbrevet Distriktssenteret fullmakt til å disponere utgifts- og inntektsbevilgningene for 2023, jf. reglement for økonomistyring i staten § 7. I brevet fastsetter også departementet krav til Distriktssenteret og delegerer fullmakter.

Sammen med tildelingsbrevet legger hovedinstruksen rammene for Distriktssenteret sin virksomhet i 2023.

Vi ber Distriktssenteret ta opp eventuelle uklarheter så snart som mulig.

2. Overordnede prioriteringer og utfordringer

I Prop. 1 S (2022–2023) beskriver regjeringen at spredt bosetting, befolkningsnedgang og aldring i distriktskommuner krever et bredt spekter av tiltak for å sikre bærekraftige lokalsamfunn. Mange distriktskommuner mangler erfaring med og kapasitet til å initiere og gjennomføre utviklings- og innovasjonsarbeid i steds-, nærings- og tjenesteutvikling. Distriktssenteret har, som et nasjonal kompetansesenter for lokal samfunnsutvikling, en viktig rolle for å bidra til at distriktskommuner skal bli gode samfunnsutviklere, og å styrke utviklingskapasiteten og utviklingsinnsatsen deres.

Distriktssenteret skal også i 2023 jobbe med hele bredden i oppgaveporteføljen som framgår av hovedinstruksen samt dette tildelingsbrevet. Innenfor oppgaveporteføljen bør følgende temaer prioriteres i 2023:

- Prioritere arbeidsmåter og innsats som gjør at man når mange kommuner i områder med særlige distriktsutfordringer, med vekt på kommuner med sentralitet 5 og 6.
- Utvikle kunnskap og arbeidsformer som bidrar til at kommuner tar i bruk gode løsninger for lokal samfunnsutvikling
- Bidra til å styrke kapasitet og kompetanse i distriktskommuner på utvikling, innovasjon, fornying og omstilling.

Disse overordnede prioriteringene er konkretisert under punkt 3 Mål for 2023.

3. Mål for 2023

3.1 Styrket kapasitet for samfunnsutvikling i distriktskommuner

Distriktssenteret skal i hovedsak bidra til å realisere programkategoriens mål 3; Styrket utviklingskapasitet og velfungerende tjenestetilbud i distriktene. Mange distriktskommuner mangler erfaring med og kapasitet til å initiere og gjennomføre utviklings- og innovasjonsarbeid i steds-, nærings- og tjenesteutvikling. Fylkeskommunene, statsforvalterembetene og Distriktssenteret er alle sentrale aktører som har ulike roller og oppgaver overfor kommunene. Det er viktig at Distriktssenteret spiller på lag med fylkeskommunene og statsforvalter for å støtte opp under distriktskommunenes samfunnsutviklerrolle.

Styringsparameter for mål 3.1:

- Tatt i bruk arbeidsformer som når mange kommuner
- Utviklet kunnskap og arbeidsformer for lokal samfunnsutvikling
- Styrket kapasitet og kompetanse i distriktskommuner på utvikling, innovasjon, fornying og omstilling

Listen nedenfor viser konkrete oppdrag til Distriktssenteret for 2023. Gjennom styringsdialogen vil KDD kunne konkretisere ytterligere oppdrag om faglige innspill til nasjonal politikktutvikling innenfor Distriktssenterets ansvarsområde. Det kan for eksempel bli aktuelt med en oppfølging av ny distrikts- og regionalmelding.

I tillegg til oppdragene under ber departementet Distriktssenteret om å vurdere deltakelse i Forum for stedsutvikling ut fra faglig relevans. Departementet ber Distriktssenteret også om å vurdere å delta i referansegruppe for et nordisk ungdomsprosjekt i regi av Nordregio mm.

Oppdrag i 2023:

Samfunnsutvikling i kommuner med særskilte distriktsutfordringer

Distriktssenteret skal invitere fylkeskommunene til dialog og samarbeid for å utvikle og spre kunnskap som styrker samfunnsutviklingsarbeidet i distriktskommuner. Erfaringene fra Veiledningspilot og Distriktskommune 3.0. skal brukes aktivt i dette arbeidet.

Styrke arbeid med nyskaping og innovasjon i distriktskommuner

Distriktssenteret skal bidra til å styrke distriktskommunenes forutsetninger for og kapasitet til å delta i og drive nyskaping og innovasjon i steds-, nærings- og tjenesteutvikling. Det innebærer blant annet å følge opp arbeidet med innovasjonskapasitet som er gjennomført i samarbeid med KDD, Doga og flere i 2022. Distriktssenteret skal blant annet bidra til å samle og spre erfaringer, eksempler og modeller på innovasjon som er tilpasset distriktenes utfordringer og behov.

Bygdeveksttaler

Distriktssenteret skal bistå departementet og gi råd for utviklingen av bygdeveksttaler som nytt distriktpolitisk virkemiddel. Dette innebærer blant annet deltakelse i en ressursgruppe der fylkeskommuner og statsforvaltere er inviterte til å delta. Distriktssenteret kan bistå departementet, statsforvalterne og fylkeskommunene i arbeidet der det er relevant, for eksempel med prosessstøtte, dialog med pilotene og erfaringsdeling på tvers av fylker.

Boliger og bomiljø

Distriktssenteret skal bidra til spredning av kunnskap om sammenhenger mellom samfunnsutvikling og boligplanlegging og boligutvikling i distriktskommuner i samarbeid med Husbanken, både ved iverksetting av en ny tilskuddsordning kanalisert via Husbanken og ved veiledningsarbeid overfor distriktskommuner.

3.2 Tilgang til grunnleggende private tjenester i distriktene

Distriktssenteret skal forvalte og utvikle Merkur-programmet, og være sekretariat for styret for programmet. I dette ligger det å utvikle nye strategier og tiltak samt videreutvikle dagens virkemiddel for å ruste butikkene for fremtiden. Distriktssenteret skal bidra til at Merkur-butikkene deltar i nyskaping og utprøving rundt offentlige tjenester. Formålet med Merkur-programmet er å sikre innbyggerne i distriktene tilgang til en nærliggende dagligvarebutikk med god kvalitet, og med tilleggstjenester som øker omsetningen, sikrer videre drift og gir innbyggerne i lokalsamfunnet bedre tjenester.

Styringsparametere for Merkur-programmet har over lengre tid vært Merkur-butikkenes:

- omsetningsutvikling
- overlevelsesrate

Utviklingen de siste årene gjør at styringsparameterne ikke er helt dekkende lengre. Videreutvikling av styringsparameterne vil inngå i styringsdialogen i 2023, se pkt. 4.2.

Menon Economics gjorde en gjennomgang av Merkur-programmet i 2021. Departementet arbeider med oppfølging av rapporten. Dette vil bli omtalt i distriktsmeldingen som legges fram våren 2023. KDD kommer tilbake til ev. behov for bistand ifm. oppfølgingen av gjennomgangen.

Oppdrag i 2023:

Samspill knyttet til tjenesteutvikling

Distriktssenteret skal bidra til å fremme samspill mellom Merkur-butikker, kommuner og andre aktører om utvikling av framtidsetta og velfungerende tjenestetilbud og løsninger på samfunnsutfordringer i distriktene

Oppfølging av gjennomgangen av Merkur-programmet

Distriktssenteret skal følge opp relevante, faglige forslag i rapporten fra Menon med gjennomgang av Merkur-programmet som ikke krever forskriftsendring.

4. Andre forutsetninger og krav

4.1 Fellesføringer 2023

4.1.1. Tillitsreform

Tillitsreformen er viktig for regjeringen, og departementet ønsker å gjennomføre konkrete piloter i våre sektorer som en del av reformen.

Distriktssenteret skal legge til rette for dialog med tillitsvalgte og ev. brukerorganisasjoner om områder som kan være aktuelle for innovasjonsprosjekt/piloter. Målet med dialogen er at virksomheten skal foreslå og gjennomføre konkrete piloter innenfor reformens temaer.

Departementet vil komme tilbake til et nærmere spesifisert opplegg for hvordan Distriktssenteret skal følge opp denne føringen og det videre arbeidet med piloteringen i departementets sektorer i 2023 og fremover. Ambisjonen er å gjennomføre tre til fem piloter innenfor KDDs sektorer i reformperioden.

4.1.2. Lærlinger

Statlige virksomheter skal ha lærlinger knyttet til seg og antall lærlinger skal stå i et rimelig forhold til størrelsen på virksomheten. Det vises til krav til bruk av lærlinger i Distriktssenterets hovedinstruks pkt. 4.2.1. I tillegg ber vi om at Distriktssenteret arbeider for å ta imot studenter i praksis i tråd med intensjonene i arbeidslivsrelevansmeldingen. I årsrapporten for 2023 skal Distriktssenteret i tillegg rapportere følgende: Antall lærlinger, om det er vurdert å øke antallet lærlinger og eventuelt innenfor hvilke fag, samt hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. Distriktssenteret skal også rapportere på arbeidet med å ta imot studenter i praksis. Dersom Distriktssenteret ikke har oppfylt kravet, må det redegjøres for årsaken til dette og hva som er gjort for å oppfylle kravet.

4.1.3. Redusere konsulentbruken

Arbeidet med effektivisering utgjør en integrert del av den ordinære styringsdialogen mellom departement og virksomhet, og følger de allmenne prinsippene for styring i staten. Distriktssenteret skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og

holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

Distriktssenteret skal i årsrapporten for 2023 rapportere om konsulentbruken, herunder om iverksatte tiltak og konkrete resultater i arbeidet med å følge opp fellesføringen. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten hvor det benyttes konsulenter i vesentlig grad, skal bakgrunnen for dette beskrives nærmere. Distriktssenteret skal som en del av sin rapportering også gi en overordnet omtale av ev. kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2023 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.

4.1.4 Desentralisert arbeid

Distriktssenteret skal vurdere hvilke muligheter de har for økt bruk av desentralisert arbeid, med det formål å oppnå mer desentralisering av statlige arbeidsplasser og styrke lokale fagmiljøer, som kan gi distriktspolitisk gevinst. Dette vil være særlig aktuelt i forbindelse med utlysninger av stillinger, men kan også være aktuelt for allerede ansatte som ønsker dette. Slikt desentralisert arbeid bør fortrinnsvis kombineres med anledning til å tilhøre et lokalt kontorfellesskap der det er tilgjengelig. Dersom økt bruk av desentralisert arbeid ikke lar seg gjennomføre i virksomheten, skal dette begrunnes særskilt. Eksempler på dette vil være dersom det medfører at virksomheten ikke kan levere godt på sine hovedoppgaver. Distriktssenterets ledelse har ansvar for å legge rammene rundt hvordan økt bruk av desentralisert arbeid skal gjennomføres i sin virksomhet etter drøfting med ansatte og deres organisasjoner. Dette må gjøres ut fra juridisk rammeverk, arbeidsfelt, oppgaver og kompetansebehov.

Distriktssenteret skal i årsrapporten redegjøre for sin vurdering av mulighetene for desentralisert arbeid, omfang og bruk av desentralisert arbeid i virksomheten og erfaringene med dette. Dersom virksomheten ikke har hatt økning i desentralisert arbeid eller dersom bruken har gått ned, skal det særskilt redegjøres for årsakene til dette. Departementene skal sammenfatte rapportene fra sine virksomheter.

4.2 Utvikle styringsparametere

Styringsparametere for målene under pkt. 3.1. og 3.2 skal videreutvikles i 2023. Parametere for mål 1, jf. Punkt 3.1, er nye og det er behov for samarbeid for å vurdere hvor treffsikre de er og evt. videreutvikle dem.

Distriktssenteret skal også bidra i vurderingen av fordeler og ulemper med gjeldende styringsparametere for Merkur-programmet (jf. Punkt 3.2), og ev foreslå nye.

5. Budsjettildelinger

5.1 Budsjettrammer 2023

I tråd med Stortingets vedtak tildeles Distriktssenteret følgende utgifter i 2023:

Utgifter

Kap. 554 Kompetansesenter for distriktsutvikling

[i 1000 kr]

Post	Betegnelse	Budsjett 2023
01	Driftsutgifter	33 790
73	Merkur, kan overføres	61 310
	Sum kap. 0554	95 100

Departementet gjør oppmerksom på følgende i Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023, pkt. 5.1.4, siste avsnitt: «Det er satt av et sjablonmessig beløp som skal dekke økt arbeidsgiveravgift hos arbeidsgivere i offentlig sektor, se punkt 2.4.17 i Prop. 1 S Gul bok (2022–2023). I Revidert nasjonalbudsjett 2023 vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til konkrete endringer på kapittel og post.»

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke alle driftsoppgaver, herunder forvaltning av Merkur-programmet.

Post 73 Merkur

Bevilgningen skal dekke tilskuddene innenfor Merkur-programmet.

Tilskuddsmidler det ikke er gitt tilsagn på, og midler hvor tilsagnet har falt bort, vil ikke bli overført mer enn maksimalt to år, dvs. budsjettår pluss to år, jf. også stikkordet "kan overføres". Midler som blir tilbakebetalt fra tilskuddsmottaker til Distriktssenteret, skal inntektsføres på kap. 5309, post 29 Ymse, når perioden disse midlene kan overføres, har gått ut. Disse midlene kan ikke brukes på nytt i ordningene.

6. Fullmakter

Departementet delegerer budsjettmessige fullmakter til Distriktssenteret for budsjettåret 2023 som omtalt nedenfor.

I tillegg gjelder de administrative fullmaktene Distriktssenteret har fått delegert i hovedinstruksen av 9. desember 2022.

6.1 Merinntektsfullmakt

Fullmakt til å overskride driftsbevilgning under kap. 554, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3554, post 01 Diverse inntekter, jf. romertallsvedtak II Merinntektsfullmakter, jf. Innst. 16 S (2022–2023) vedtatt 15.12.2022.

6.2 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Fullmakten gis på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.3.

6.3 Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Fullmakten gis for kap. 554, post 01 på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.2.

6.4 Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Fullmakten gis for overskridelser på kap. 554 og post 01 til investeringsformål mot innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.6.

7. Rapportering og resultatoppfølging

Tidspunkter for etatsstyringsmøter og rapporteringer i 2023 framgår av styringskalenderen i vedlegg 1.

7.1 Styringsdialog og rapportering gjennom året

I virksomhets- og økonomiinstruks pkt. 3.2.4 er det stilt krav til oversendelse av halvårsrapport. Rapportene skal inneholde status for det faglige arbeidet, og for den økonomiske situasjonen i virksomheten. Vi ber Distriktssenteret om å sende rapportene til departementet i forkant av begge styringsmøtene i 2023.

Halvårsrapportene skal inneholde disse punktene:

- Aktivitetsrapportering og en vurdering av hvordan aktivitetene bidrar til å oppnå de målene som er satt for de ulike arbeidsområdene.
- budsjett- og regnskapsstatus, (status per 31. april/31. august) med prognose ut året
- en oversikt over utredninger som Distriktssenteret har ansvaret for, og der eventuelle saker av politisk interesse er markert
- dersom Distriktssenteret planlegger vesentlige endringer i virksomheten, eller tar i bruk nye IKT-systemer, skal dette framgå

7.2 Årsrapport og årsregnskap

Distriktssenteret skal sende årsrapporten for 2023 til departementet innen 15. mars 2024, med kopi til Riksrevisjonen. Årsrapporten skal tilfredsstillende kravene i hovedinstruksen for Distriktssenteret. Rapporten skal inneholde rapportering om måloppnåelse- og styringsparametere og oppdrag omtalt i dette tildelingsbrevet, jf. pkt. 3 Mål for 2023 og pkt. 4 Andre forutsetninger og krav.

For årsrapporten for 2022 skal virksomheten rapportere om iverksatte tiltak og konkrete resultater i arbeidet med å følge opp fellesføringen om konsulentbruken. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder der virksomheten benytter konsulenter i vesentlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales i rapporten. Virksomheten skal som en del av rapporteringen også gi en omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2022 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike

Distriktssenteret skal sende en korrekt, dekkende og komplett årsrapport til departementet. Årsrapporten skal ikke endres etter at den er sendt til departementet, med mindre det er særskilte forhold som gjør det nødvendig.

8. Budsjettmessige forutsetninger

Distriktssenteret har ansvar for å planlegge virksomheten i 2023 slik at dere kan nå målene innenfor bevilgningene som stilles til disposisjon i dette brevet, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2.

Distriktssenteret kan ikke overskride utgiftsbevilgningene eller bruke dem til andre formål enn forutsatt av Stortinget, jf. bevilgningsreglementets § 5. Unntaket er hvis det er gitt en slik fullmakt i pkt. 6 i dette brevet.

Distriktssenteret har ansvaret for å iverksette tiltak slik at det ikke oppstår behov for å øke bevilgningen. Departementet forutsetter at Distriktssenteret rapporterer umiddelbart om vesentlige endringer i budsjettforutsetningene.

Med hilsen

Kristin Marie Felde (e.f.)
ekspedisjonssjef

Knut Ove Nordås
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:
Styringskalender for Distriktssenteret for 2023

Kopi til:

[Riksrevisjonen](#)

[Postboks 6835 St. Olavs plass](#)

[0130](#)

[OSLO](#)

Styringskalender for Distriktssenteret for 2023

<i>Måned</i>	<i>Rapportering/møte</i>	<i>Tidspunkt</i>
<i>Januar</i>	Rapportering til statsregnskapet	15.1.23
<i>Februar</i>	Innspill til RNB 2023	24.2.23
	Årsrapport for 2023	15.3.20
<i>April</i>	Rapportering til styringsmøtet	14.4.23
	Framlegging av risikoanalyse	14.4.23
	Styringsmøte	26.4.23
<i>Mai</i>	Innspill til rammefordeling 2024	8.5.23
	Budsjett- og regnskapsstatus per 30.4 med prognose ut året	20.5.23
	Innspill til Prop. 1 S (2023-2024)	23.5.23
<i>September</i>	Budsjett- og regnskapsstatus per. 31.8 med prognose ut året	18.9.23
	Innspill til nysalderingen 2023	22.9.23
<i>Oktober</i>	Rapportering til styringsmøtet	13.10.23
	Styringsmøte	25.10.23
<i>November</i>	Innspill til nye satsinger 2025	20.11.23
	Innspill til innsparingstiltak 2025	20.11.23
<i>Desember</i>	Innspill til konsekvensjustering (for 2025)	1.12.23